

XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN BÓNG ĐÁ Ở NGHỆ AN – ĐÔI ĐIỀU RÚT RA TỪ THỰC TIỄN

Nguyễn Hoàng Thụy*

Nghệ An là mảnh đất thượng võ, yêu thích thể thao, đặc biệt là bóng đá. Vì vậy, sau khi nước nhà thống nhất năm 1975, Đảng và Nhà nước ta tiến hành “xây dựng đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn” theo Di chúc của Bác, trong hoàn cảnh lúc bấy giờ, với những cách làm khác nhau trong việc xây dựng phong trào TDTT quần chúng, việc xác định môn thể thao nào cho mọi người tham gia tập luyện đông đảo là một vấn đề lớn, là định hướng cho cả một tương lai phát triển lâu dài. Nhận thức được điều đó, chúng tôi xác định vị trí chính trị của Nghệ An - quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh, là nơi tham quan du lịch không những của người dân Việt Nam mà cả thế giới, trong đó sẽ có nhiều đội bóng mạnh trong và ngoài nước muốn đến thi đấu giao hữu với đội bóng quê Bác. Vì vậy, ngay từ đầu, chúng tôi đã hoạch định hướng đi cho thể thao ở Nghệ An là: “Xây dựng Bóng đá mạnh làm động lực để lôi kéo các môn thể thao khác cùng phát triển”.

Trải qua gần 40 năm xây dựng Bóng đá ở Nghệ An (1979- 2017), từ những bước đi đầu tiên cho đến khi Nghệ An trở thành một trong những Trung tâm Bóng đá mạnh nhất toàn quốc như ngày hôm nay, tôi xin được trao đổi một số vấn đề về: Xây dựng và phát triển Bóng đá ở Nghệ An – Đôi điều rút ra từ thực tiễn.

A. XÂY DỰNG PHONG TRÀO BÓNG ĐÁ

1. Ba giai đoạn xây dựng và phát triển Bóng đá phong trào ở Nghệ An

1.1. Giai đoạn từ năm 1979 đến 1989

Thực hiện chỉ thị 180 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về phát triển phong trào TDTT. Ngành TDTT đã ra sức vận động, xây dựng các điển hình tiên tiến về TDTT. “Quan điểm lấy thể dục làm cơ sở” đã trói buộc đào tạo các tài năng cho thể thao nước nhà.

Tuy nhiên ở tỉnh Nghệ An lúc bấy giờ, với phong trào TDTT ở các công, nông, lâm trường, xí nghiệp phát triển mạnh tại khu kinh tế mới Phủ Quỳnh, các Nông trường 19/5, Nông trường 3/2, Nông trường Đông Hiếu, Tây Hiếu, Nông trường Cờ Đỏ... Bóng đá là một trong những nội dung được các đơn vị này quan tâm phát triển. Từ đó, Bóng đá là một môn thể thao được tổ chức thi đấu sôi nổi ở Miền tây Nghệ An. Đầu năm 1979, Ty TDTT đã ký liên tịch với Ty Nông nghiệp Nghệ An, Đoàn TNCSHCM, Ty Giáo dục phối hợp xây dựng phong trào TDTT trong nông thôn lấy Bóng đá làm nội dung đột kích cho phong trào. Kể từ đó, Bóng đá lan rộng ra các huyện Quỳnh Lưu, Nghĩa Đàn, Nghi Lộc, Đô Lương, Diễn Châu... Mà các xã luôn dẫn đầu Như Quỳnh Đôi (Quỳnh Lưu), Thái Hòa (Nghĩa Đàn), Nghi Phú (Nghi Lộc), Châu Quang (Quỳ Hợp)... Đến cuối năm 1979, Giải bóng đá nông dân Nghệ An, Giải bóng đá Thiếu niên lần thứ nhất ra đời, đánh dấu một bước ngoặt cho sự phát triển Bóng đá phong trào ở Nghệ An.

1.2. Giai đoạn 1990 đến 1995

Bước vào thời kỳ đổi mới đất nước, hội nhập để phát triển. Do vị trí chính trị của Nghệ An rất quan trọng cho nên cần phải xây Nghệ An là tỉnh khá về TDTT, trong đó phải có một đội Bóng đá mạnh để làm công tác đối nội và đối ngoại, sẵn sàng đón tiếp các đội bóng trong và ngoài nước đến thăm, thi đấu với đội bóng quê hương Bác Hồ. Với quan điểm “Đề rộng, đỉnh cao” - Có phong trào Bóng đá rộng lớn sẽ có niềm đam mê tham gia các hoạt động Bóng đá; chú trọng các đối tượng tham gia chơi bóng, trong đó thanh, thiếu niên, nhi đồng, học sinh các cấp là nền tảng để tuyển chọn tài năng Bóng đá cho Nghệ An. Quan điểm: “Xây dựng Bóng đá mạnh để làm động lực lôi kéo các môn thể thao khác cùng

*TS, Ban chủ nhiệm đề án 641, Nguyên phó Tổng biên tập Tạp chí Thể thao

Công tác đào tạo bóng đá trẻ tại Nghệ An đang ngày càng được chú trọng, đầu tư đào tạo bài bản (Ảnh minh họa)

phát triển” được thể hiện rõ trong kế hoạch công tác của ngành TDTT, đồng thời tham mưu chính xác cho Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh để lãnh đạo, chỉ đạo các ngành, các cấp.

Giai đoạn này, Sở TDTT Nghệ An đã ký thông tư liên tịch với Sở các ngành trong tỉnh: Sở GD&ĐT, Liên đoàn Lao động, Hội LHPN, Hội Nông dân, Quân đội, Công An, Y Tế, Báo Nghệ An, Đài PTTH Nghệ An, Đảng các cơ quan cấp tỉnh, Ban dân tộc, để phối hợp phát triển phong trào TDTT trong các ngành...trong các nội dung ấy có nội dung về tổ chức giải Bóng đá. Đây là giai đoạn phát triển cao của Bóng đá phong trào ở Nghệ An, bởi Bóng đá đã lan rộng ra các đối tượng, tận vùng sâu vùng xa, nhất là trong trường học các cấp, trong thanh thiếu niên, nhi đồng của 19/19 huyện, thị thành.

Đến thời điểm này, hệ thống giải bóng đá được hình thành, ổn định, đi vào nề nếp thành truyền thống cho đến hôm nay. Đó là Giải Bóng đá Nông dân, Giải Bóng đá Tiểu học, Trung học cơ sở, Giải Bóng đá thiếu niên, nhi đồng, Giải Bóng đá Đảng các cơ quan cấp tỉnh, Giải trò chơi Bóng đá mầm non.

1.3. Giai đoạn từ năm 1996 đến nay

Đây là giai đoạn phát triển cao của Bóng đá phong trào ở Nghệ An, nó trở thành phong trào tự giác của tất cả mọi đối tượng, mọi địa bàn trong tỉnh. Các đối tượng này đều có kế hoạch tổ chức giải cho riêng ngành mình để thành lập đội tuyển tham gia giải tỉnh như: Ngành xây

dựng, Bưu Điện, Tòa Án, Viện Kiểm soát, Công An, Giao Thông, Đài Truyền Hình, GD&ĐT, Đảng các cơ quan cấp tỉnh...Khẩu hiệu: “Bóng đá là niềm tự hào của người dân xứ Nghệ” ra đời vào giai đoạn này. Giai đoạn này Bóng đá phong trào Nghệ An xuất hiện một đối tượng mới đó là Trò chơi bóng đá trong trường Mầm non và bóng đá tiểu học cho đối tượng 6-10 tuổi. Với hình thức “Chơi mà học, học mà chơi” phong trào trong đối tượng trẻ này nhanh

chóng được phụ huynh cùng các cháu tham gia rất nhiệt tình. Năm 2000 giải cho đối tượng này lần đầu tiên được tổ chức.

2. Một số vấn đề về xây dựng cơ sở vật chất sân bãi tập luyện Bóng đá

- Ngành TDTT tham mưu cho Hội đồng Nhân dân tỉnh có chủ trương mỗi huyện, mỗi xã phải có một sân đã bóng đá kết hợp với trường học tại địa phương mình. Vì vậy trong thời kỳ ấy, mỗi khi phê duyệt quyết định thành lập trường học đồng chí Chủ tịch UBND tỉnh đều bắt buộc phải có sân bóng đá để làm chỗ tập luyện cho học sinh.

- Xác định quy mô sân tập Bóng đá cho các đối tượng như: Sân chơi Bóng đá cho trẻ mầm non chỉ cần 6,4m x 10m (mô phỏng sân tiêu chuẩn 64m x 100m), sân cho cấp tiểu học và phổ thông cơ sở 18m x 36m, sân cho cấp phổ thông trung học, phường, xã, thị trấn có kích thước tối thiểu 45m x 75m. Nhờ chủ trương ấy nên hầu hết các xã đều nhanh chóng giành đất để làm sân bóng đá. Đặc biệt như huyện Quỳnh Lưu đưa vào chỉ tiêu xây dựng Đảng bộ trong sạch vững mạnh trong đó có tiêu chí xây dựng cơ sở vật chất cho TDTT. Xã nào chưa có sân phải giải trình trước huyện. Phong trào làm sân bóng đá nở rộ khắp cả tỉnh đến xóm thôn.

- Xây dựng điều lệ thi đấu giải, chúng tôi đã dùng hình thức thi đấu loại trực tiếp với sân nhà, sân khách cho lượt đi lượt về. Đây cũng là động

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

lực mạnh mẽ để các đơn vị tự xây dựng sân nhà cho mình.

Có thể nói phong trào xã hội hóa trong xây dựng sân chơi bãi tập Bóng đá đã trở thành cao trào từ huyện cho đến thôn xóm, làng, bản... Kể cả sân vận động của huyện Tân Kỳ cũng được xã hội hóa.

3. Xây dựng đội ngũ quản lý phong trào, hướng dẫn viên

Để có đội ngũ quản lý phong trào TDTT nói chung và Bóng đá nói riêng, Sở TDTT đã làm việc với Ban Tổ chức chính quyền (nay là sở Nội vụ) đưa vào kế hoạch hàng năm phối hợp mở các lớp đào tạo, bồi dưỡng về quản lý phong trào và chuyên môn Bóng đá, công tác trọng tài, phương pháp tổ chức quản lý phong trào TDTT cho cán bộ phụ trách công tác văn hóa xã, cán bộ đoàn, đội. Mỗi năm sở TDTT mở 1-2 lớp nhằm bồi dưỡng kiến thức chuyên môn và công tác quản lý phong trào cho cán bộ làm công tác TDTT huyện. Bồi dưỡng xong đội ngũ cán bộ huyện thì đến cán bộ phường, xã, thị trấn. Đồng thời sở TDTT đã biết huy động đội ngũ giáo viên TDTT ở trường học các cấp, cán bộ chuyên trách TDTT huyện, thị làm HLV Bóng đá. Vì vậy, hầu hết các xã đều có đội ngũ cán bộ làm công tác TDTT nhiệt tình, đáp ứng những yêu cầu mà bóng đá phong trào cần đến.

4. Hệ thống giải và huy động kinh phí tổ chức giải

Để kiểm tra đánh giá và tạo động lực duy trì, phát triển phong trào bóng đá. Nghệ An đã xây dựng hệ thống thi đấu giải bóng đá phong trào gồm:

- Giải bóng đá học sinh (từ trò chơi bóng đá cho trẻ mầm non đến trung học chuyên nghiệp và đại học).

- Giải bóng đá Thiếu niên và nhi đồng.

- Giải bóng đá Nông dân.

- Giải bóng đá Công nhân viên chức (do Đảng các cơ quan dân chính chủ trì). Sau đó Giải bóng đá học sinh, chia làm đôi và sát nhập vào Giải bóng đá thiếu niên nhi đồng và Giải bóng đá trung học chuyên nghiệp và dạy nghề của tỉnh.

Hàng năm, cứ đến dịp tổng kết cuối năm, chúng tôi mời các doanh nghiệp làm ăn tốt trong tỉnh đến gặp mặt, tọa đàm về kế hoạch tài trợ cho các hoạt động TDTT năm sau. Vì vậy, hầu

hết các doanh nghiệp tùy theo khả năng của mình đều đăng ký tài trợ cho tổ chức các giải thi đấu. Đặc biệt các giải bóng đá đều có nhà tài trợ chính như: Đài PTTH tỉnh, Báo Nghệ An và một số doanh nghiệp lớn trong tỉnh như Công ty Bia VIDA, Ngân hàng Bắc Á, Bia HALIDA.. Trong đó chủ Giải bóng đá Thiếu niên, Nhi đồng vào dịp hè (tháng 6 – tháng 8) do Báo Nghệ An; Chủ giải Giải bóng đá Trung học dạy nghề, Giải bóng đá Đảng các cơ quan cấp tỉnh do Đài PTTH làm chủ giải từ những năm ấy cho đến nay. Những giải này cơ quan truyền thông đã huy động được hàng tỷ đồng/năm để tổ chức giải từ cấp huyện, khu vực, chung kết ở tỉnh. Nhờ vậy, kinh phí cho hoạt động thi đấu các giải bóng đá của tỉnh được xã hội hóa cao.

B. XÂY DỰNG HỆ THỐNG BÓNG ĐÁ ĐỈNH CAO

1. Một số căn cứ để xây dựng hệ thống đào tạo và phát triển Bóng đá trẻ ở Nghệ An

Nghệ An là quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh cho nên Đảng bộ Nghệ An đã xác định phải có đội Bóng đá mạnh để làm công tác đối nội và đối ngoại. Vì vậy, để xây dựng hệ thống đào tạo VĐV Bóng đá của Nghệ An, chúng tôi đã căn cứ vào Quy hoạch phát triển sự nghiệp TDTT của Quốc gia, Quy hoạch phát triển TDTT của Nghệ An, kế hoạch hàng năm được UBND tỉnh giao, đặc biệt là những căn cứ khoa học đã được nghiên cứu trên đất Nghệ An và thực tiễn trong những năm được đi tham quan, khảo sát ở Liên Xô, Trung Quốc, từ đó chúng tôi đã tiến hành nghiên cứu các đề tài và xây dựng Quy hoạch:

- Đổi mới công tác đào tạo VĐV của Nghệ An năm 1989 - 1993.

- Nghiên cứu các giải pháp Xã hội hóa để phát triển Bóng đá 3-10 tuổi ở Nghệ An.

- Quy hoạch phát triển sự nghiệp TDTT của quốc gia, của Nghệ An đến năm 2010, định hướng đến năm 2025. Quan điểm về xây dựng lực lượng VĐV thể thao nước ta “Đề rộng, đỉnh cao”.

- Nghiên cứu, tham quan thực tế về Hệ thống đào tạo VĐV cấp cao của Liên Xô (1985). Trung Quốc năm (1989).

Từ đó chúng tôi xây dựng quy hoạch hệ thống đào tạo VĐV trong đó có Bóng đá của tỉnh Nghệ An.

Sau 10 năm dày công xây dựng Bóng đá phong trào trên địa bàn toàn tỉnh phát triển mạnh mẽ, sâu rộng đến các đối tượng, trên cơ sở những kết quả nghiên cứu và thực nghiệm đã đạt được, chúng tôi đã tiến hành xây dựng Quy hoạch hệ thống đào tạo bóng đá trẻ của Nghệ An từ năm 1989 đến năm 2000 và định hướng đến năm 2010.

2. Quá trình xây dựng hệ thống đào tạo Bóng đá trẻ của Nghệ An

Bắt đầu từ năm 1989, bóng đá Nghệ An bước sang giai đoạn xây dựng lực lượng, đào tạo VĐV Bóng đá theo hệ thống, khoa học, có sự đầu tư ban đầu mặc dù rất nhiều khó khăn về kinh tế và kinh nghiệm quản lý. Năm 1993, Đoàn Bóng đá SLNA được thành lập từ việc sáp nhập Lớp năng khiếu bóng đá của Trường Huấn luyện TDTT tỉnh với Đội Bóng đá SLNA (Năm 2001 Đoàn Bóng đá Sông Lam Nghệ An đổi tên thành Câu lạc bộ Bóng đá Sông Lam Nghệ An). Đoàn được giao quản lý tài khoản, có con dấu riêng. Dựa vào kế hoạch được tỉnh giao hàng năm, Sở TDTT ra các Quyết định :

- Giao cho Đoàn Bóng đá SLNA tập trung đào tạo huấn luyện các đội tuyển Bóng đá Nhi đồng (9-10 tuổi), đội tuyển Bóng đá Thiếu niên (13-14 tuổi), đội tuyển Bóng đá U15-16, U17-18, và 19 tuổi trở lên để tham gia các giải Bóng đá trẻ quốc gia tổ chức. Mỗi lớp có 25 VĐV do 2 HLV đảm nhiệm.

- Giao chỉ tiêu đào tạo Bóng đá trẻ cho 10 huyện: Quỳnh Lưu, Quỳnh Hợp, Đô Lương, Tp Vinh, Diễn Châu, Nam Đàn, Tân Kỳ, Nghĩa Đàn, thị xã Cửa Lò, Nghĩa Đàn, mỗi địa phương được mở 2 lớp, 1 lớp nghiệp dư (tuyển 4) 25 em và 1 lớp năng khiếu (tuyển 3), mỗi lớp có 25 em. Như vậy, các địa phương chỉ được giao nhiệm vụ mở 1 lớp nghiệp dư từ 6-10 tuổi để phát hiện năng khiếu sau đó đưa lên tuyển 3 - tuyển năng khiếu (11-14 tuổi) bước đầu đào tạo, huấn luyện tài năng Bóng đá bổ sung cho đội tuyển tập trung U15-16 (tuyển trẻ) tại Đoàn Bóng đá SLNA. Tuy nhiên trên địa bàn tỉnh Nghệ An hiện nay có 21 huyện, thị thành đều có các đội Bóng đá nghiệp dư Nhi đồng và Thiếu niên tập luyện để tham gia giải của tỉnh được tổ chức truyền thống hàng năm.

Trên cơ sở Đội tuyển trẻ U14 được tuyển

chọn từ 10 đội ở các địa phương cùng với 1 đội tại Đoàn Bóng đá SLNA sẽ được kiểm tra về các tố chất thể lực, năng khiếu Bóng đá, qua sàng lọc chọn ra 25 em tập trung đào tạo huấn luyện bổ sung cho các đội tuyển trẻ U16, U18, U19 trở lên. Quy hoạch đào tạo và phát triển Bóng đá trẻ ở Nghệ An được duy trì cho đến hôm nay. Đó chính là kết quả của đội tuyển Bóng đá SLNA đạt thứ hạng cao trong nhiều năm qua.

Theo hệ thống đào tạo trên, tuyển nghiệp dư (Tuyển 4) được phát triển ở 21 huyện, thị, thành phố; trong đó có 10 huyện trọng điểm (đến nay có 1050 em). Tuyển năng khiếu được chỉ đạo ở 10 huyện trọng điểm (Đến nay có 500 em). Tuyển trẻ tập trung tại CLB SLNA (Hiện nay có 125 em). Đội tuyển SLNA hiện nay có 25 – 30 VĐV.

3. Quy hoạch hệ thống 4 tuyển đào tạo bóng đá trẻ Nghệ An

- Tuyển nghiệp dư (Tuyển 4): Đối tượng là học sinh Tiểu học 6 - 10t

- Tuyển năng khiếu (Tuyển 3): Đối tượng là học sinh PTCS 11-14t.

- Tuyển trẻ (Tuyển 2): Đối tượng là học sinh THPT 16-18 tuổi, bao gồm các đội tuyển U15-16, U17-18, U19 trở lên, được tập trung đào tạo tại CLB SLNA

- Tuyển đội tuyển SLNA (Tuyển 1): Đây là đội tuyển của tỉnh, là lực lượng mạnh nhất để tham gia Giải các đội mạnh, Cúp Quốc gia, giải Đại hội TDTT.

Nhiệm vụ của các tuyển

- Tuyển 4: Đây là tuyển nghiệp dư đầu tiên, đưa Bóng đá đến với học sinh tiểu học có độ tuổi từ 6-10 tuổi. Là tuyển nghiệp dư đại trà cho các em yêu thích tập luyện Bóng đá, trên cơ sở làm quen, chơi bóng để phát hiện những em có năng khiếu bước đầu tuyển chọn lên tuyển trên. Ở Nghệ An tuyển này được tổ chức ở 10 huyện và 1 đội U9-10 tuổi với số lượng là 275 em. Thông qua giải tỉnh được tổ chức cho 11 đội tuyển nghiệp dư này cùng với giải Bóng đá Thiếu niên - Nhi đồng toàn tỉnh của 21 huyện, thị, thành để chọn 15 em thành lập đội tuyển Nhi đồng U9-10 tuổi tham gia giải Nhi đồng toàn quốc hàng năm.

- Tuyển 3 (Tuyển năng khiếu): Tuyển này dành cho những em được phát hiện từ 250 em ở tuyển 4 và giải Bóng đá Nhi đồng cấp huyện

Quy hoạch đào tạo 4 tuyển VĐV Bóng đá năm 1996 – 2000

Tuyển Đào tạo	Thời gian				
	1996	1997	1998	1999	2000
Tuyển I	25	25	25	25	25
Tuyển II	50	50	75	100	125
Tuyển III	250	250	350	500	500
Tuyển IV	950	950	950	950	950

được tuyển chọn, để tiếp tục đào tạo tại 10 địa phương trọng điểm. Thông qua thi đấu 10 đội cùng với đội U13-14 đang tập trung tại Đoàn Bóng đá SLNA và Giải Bóng đá Thiếu niên – Nhi đồng toàn tỉnh để tuyển chọn một đội 25 em tham gia Giải bóng đá Thiếu niên U13-14 toàn quốc.

- Tuyển 2 (Tuyển trẻ): Đây là tuyển trẻ tập trung được đào tạo, huấn luyện bài bản, có sự đầu tư thích đáng để nuôi dưỡng những tài năng đã được tập luyện qua ít nhất là 7 năm. Thông qua Giải Bóng đá Thiếu niên U13-14 để chọn 25 em có năng khiếu tốt để tập trung đào tạo huấn luyện bài bản, hệ thống, khoa học, được đầu tư thích đáng tại Đoàn Bóng đá SLNA. Tuyển này sẽ được đào tạo, trưởng thành dần, đưa lên thành U16, U18, U19 tham gia thi đấu các giải trẻ quốc gia nhằm bổ sung lực lượng cho đội tuyển Bóng đá Nghệ An tham gia giải vô địch quốc gia (Tuyển 1)

- Tuyển 1: Tuyển đội tuyển của tỉnh Nghệ An: Tham gia các giải Vô địch Quốc gia, Cúp Quốc gia, giải ĐHTDTT toàn quốc.

Đến nay, không những đã hoàn thành nhiệm vụ xây dựng hoàn chỉnh 4 tuyển đào tạo Bóng đá trẻ trên mà với 21 huyện, thị, thành đều có 2 tuyển đào tạo bóng đá trẻ với hàng ngàn học sinh được đào tạo một cách bài bản để tuyển chọn đưa lên tuyển 3 một cách có chất lượng tốt. Đây là điều kiện để đội tuyển Sông Lam Nghệ An chưa bao giờ bị tụt hạng mà luôn giữ vững vị trí từ thứ 5 trở lên trong làng bóng đá đỉnh cao của nước nhà và đóng góp rất nhiều tài năng cho các đội tuyển quốc gia.

4. Công tác đào tạo, bồi dưỡng HLV

Thời kỳ đầu xây dựng phong trào, sở TDTT, Trung tâm TDTT các huyện, thị thành dựa vào đội ngũ giáo viên TDTT các trường, cán bộ chuyên trách TDTT huyện, những người yêu thích Bóng đá ở các lĩnh vực nhất là quân nhân về nghỉ hưu để hướng dẫn các lớp nghiệp dư ở

cơ sở. Sau đó Sở TDTT Nghệ An đã mời Viện Khoa học TDTT về mở các lớp đào tạo HLV cho cấp tỉnh, huyện với các nội dung: Phương pháp xây dựng chương trình, kế hoạch huấn luyện; phương pháp tuyển chọn VĐV, tập huấn kỹ thuật cơ bản.

Đối với đội ngũ HLV thuộc hệ thống đào tạo trẻ các tuyển, hàng năm được Đoàn Bóng đá SLNA tập trung bồi dưỡng kiến thức để không ngừng nâng cao trình độ huấn luyện và quản lý của mình. Riêng HLV cho cấp tiểu học và Mầm non do sở TDTT kết hợp với Đoàn Bóng đá SLNA thực hiện bằng hình thức cuốn chiếu. Mỗi năm vào đầu kỳ nghỉ hè sở TDTT tổ chức tập huấn 1 tuần cho đối tượng này chủ yếu về các kỹ thuật cơ bản. Các thầy, cô giáo rất nhiệt tình học và tập cho nên sau 3 chu kỳ tập huấn các thầy cô đã có được kiến thức cơ bản để dạy cho trẻ chơi bóng.

5. Chế độ cho các tuyển đào tạo Bóng đá trẻ ở Nghệ An

5.1. Tại Đoàn Bóng đá SLNA:

- Đối với HLV: Đội ngũ HLV tại Đoàn Bóng đá SLNA hưởng theo các quy định của TC TDTT về trang bị quần áo tập luyện và chế độ bồi dưỡng, tiền công. Trong các đợt tập huấn thi đấu, HLV được hưởng theo chế độ của VĐV mà mình trực tiếp huấn luyện.

- Đối với VĐV: VĐV tập trung tại Đoàn Bóng đá SLNA: Trừ đội tuyển U9-10, U13-14 (Nghịệp dư 4 buổi tập/tuần) chỉ hưởng chế độ ăn, trang bị tập luyện trong quá trình tập huấn thi đấu 1-3 tháng. Còn các đội tuyển trẻ khác chế độ hưởng theo quyết định của Nghệ An tại thời điểm lúc bấy giờ là 14.000đ/ngày. Chế độ khác và thi đấu theo quy định của Nhà nước. Hiện nay VĐV trẻ đã được hưởng 90.000đ/ngày cho các đội tuyển tập trung tại CLB SLNA.

5.2. Đối với tuyển nghiệp dư và năng khiếu cấp huyện:

- Đội ngũ HLV làm việc theo hợp đồng với Đoàn Bóng đá SLNA 500.000đ/ tháng (tại thời điểm đó), được trang bị quần áo dài 1 bộ/ 2 năm, quần áo ngắn 1 bộ/năm. Thông thường một HLV phụ trách 2 lớp. Hiện nay các HLV này được hưởng 2.000.000đ/tháng.

- Đối với VĐV: Không có chế độ bồi dưỡng tiền ăn, tập luyện vì đây là nghiệp dư và năng khiếu chưa tập trung. Mỗi tuần chỉ tập luyện có 2 - 3 buổi (2 buổi cho lớp nghiệp dư và 3 buổi cho lớp năng khiếu của huyện).

Về trang bị tập luyện: Mỗi năm các em được cấp quả bóng, 1 bộ quần áo tập luyện.

6. Hệ thống thi đấu Bóng đá trẻ ở Nghệ An

Ở tỉnh Nghệ An có 2 hệ thống thi đấu các giải Bóng đá trẻ đó là:

- Giải thi đấu lứa tuổi U9-10 và giải U13-14 (Do Đoàn Bóng đá SLNA tổ chức). Giải dành cho 10 huyện trọng điểm cùng với đội đang tập tại SLNA. Mục đích của giải này là tuyển chọn VĐV có năng khiếu được tập luyện tại 10 huyện trọng điểm cùng để bổ sung thay thế các em đang tập tại Đoàn Bóng đá SLNA.

- Giải Bóng đá Thiếu niên - Nhi đồng toàn tỉnh (Do Sở TDTT Nghệ An phối hợp Báo Nghệ An). Giải gồm 21 đội cũng ở lứa tuổi U9-10 và U13-14. Thông qua giải này, một lần nữa các HLV của Đoàn BĐ SLNA tiếp tục tìm kiếm nhân tài cùng với giải dành cho 10 huyện trọng điểm trên nhằm tập trung được hết các nhân tố tốt nhất để tập trung một đội U10, U14 mạnh nhất của Nghệ An tham gia giải toàn quốc.

- Giải Trò chơi Bóng đá cho Mầm non, Giải Bóng đá Tiểu học, Giải Bóng đá Phổ thông cơ sở, Giải Bóng đá Trung học phổ thông (Do Sở TDTT phối hợp với Sở GD&ĐT, Đoàn TNCS HCM) tổ chức theo định kỳ HKPĐ.

7. Về tổ chức học văn hóa cho VĐV trẻ

Tất cả VĐV của 2 tuyến nghiệp dư và năng khiếu các em học tập tại các trường của mình. Đối với những em được tuyển chọn từ các huyện về thì gia đình kết hợp với Đoàn Bóng đá SLNA gửi các em vào học chung lớp với các em ở Thành phố Vinh.

Đối với tuyến trẻ, Sở TDTT cùng Đoàn Bóng đá SLNA làm việc với Sở Giáo dục và Đào tạo gửi vào một lớp tại những trường đã được thống nhất như: Tiểu học tại trường Cửa Nam. Phổ thông cơ sở Gửi tại trường Đội Cung, PHTH gửi tại trường Huỳnh Thúc Kháng. Mỗi lớp học văn hóa đều giao cho HLV lớp ấy theo dõi, đôn đốc, kiểm tra ngày cũng như đêm. Đặc biệt tại Trường PTCS Đội Cung, Trường Trung học Huỳnh Thúc Kháng có riêng một lớp cho Bóng đá học văn hóa.

C. KẾT QUẢ

Với sự ủng hộ, lãnh đạo, chỉ đạo của tỉnh (Thông qua Ban chỉ đạo Bóng đá tỉnh Nghệ An), sự quyết tâm của lãnh đạo Sở TDTT Nghệ An, sự năng động sáng tạo của đội ngũ cán bộ làm công tác Bóng đá trong toàn tỉnh, nên trong gần 40 năm xây dựng và phát triển (Từ năm 1979 đến 2015) Bóng đá phong trào ở tỉnh Nghệ An đã vươn lên tầm cao mới, trở thành tỉnh có phong trào Bóng đá mạnh nhất cả nước. Theo thống kê năm 2005, toàn tỉnh có: 3.054 đội Bóng đá Thiếu niên - Nhi đồng tham gia giải từ thôn xóm đến tỉnh; 202 đội Bóng đá tham gia giải tuổi Thanh niên; 1.739 đội Bóng tham gia giải bóng đá nông dân từ thôn, xóm, làng, bản; 98 đội bóng đá nữ; 35 đội bóng đá lực lượng vũ trang, dân quân tự vệ; toàn tỉnh có 1.065 sân Bóng đá. Nhờ vậy mà các giải Bóng đá phong trào như: Giải Bóng đá nông dân, Giải Bóng đá Đảng các cơ quan cấp

Bảng thống kê thành tích thi đấu của các đội trẻ Nghệ An (1996-2002)

TT	Lứa tuổi	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1	U11	HCB	HCB	HCB	HCB	HCB	HCV	HCV
2	U14		HCV	HCV	HCB	Thứ 4	Thứ 4	Thứ 4
3	U16			HCV	HCB	Thứ 4	Thứ 4	HCV
4	U18			HCB	HCV	HCB	HCV	HCB
5	U21					HCV	HCV	HCV
6	Siêu cúp					HCV	HCV	HCV
7	VĐQG	HCB	HCB	HCB	HCV	HCV	HCV	HCB

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN THỂ DỤC THỂ THAO

tỉnh, Giải Bóng đá cho em cơ nhỡ, Giải Bóng đá làng trẻ SOS, Giải Bóng đá Thiếu niên - Nhi đồng, Giải Bóng đá Trung học dạy nghề, Giải Bóng đá Tiểu học (U9-10)... đi vào nề nếp và trở thành truyền thống hàng năm. Vì thế, các đội tuyển Bóng đá trẻ của Nghệ An tham gia đều đạt từ thứ ba trở lên. Đặc biệt, Giải Bóng đá Nhi đồng, Giải Bóng đá Thiếu nhi các đội của Nghệ An nhiều năm vô địch. Đội Tuyển Sông Lam Nghệ An từ khi lên hạng cho đến nay chưa một lần bị xuống hạng nhiều năm nằm ở tốp 3. Từ đó, Bóng đá đã trở thành niềm tự hào của người dân xứ Nghệ.

Hệ thống đào tạo Bóng đá trẻ của Nghệ An được hình thành từ năm 1989 đến nay luôn ổn định, hàng năm các đội Bóng đá trẻ của Nghệ An đều tham gia đầy đủ các lứa tuổi và đạt thứ hạng cao (Xem bảng thống kê phân tích).

Hiện nay, thành tích thi đấu của các đội trẻ SLNA luôn ở thứ hạng cao. Hầu hết các đội Bóng đá mạnh của nước ta đều có VĐV của CLB Bóng đá SLNA. Bóng đá Nghệ An đã đóng góp cho quốc gia nhiều thế hệ VĐV xuất sắc là trụ cột của đội tuyển Quốc gia như: Hữu Thắng, Quang Trường, Thanh Tuấn; Văn Quyển, Công Vinh, Huy Hoàng, Minh Đức; Trọng Hoàng, Văn Thịnh, Phi Sơn...

D. ĐÔI ĐIỀU RÚT RA TỪ THỰC TIỄN

Qua gần 40 năm xây dựng Bóng đá ở Nghệ An, từ những bước đi ban đầu đầy khó khăn, tuy Nghệ An là một tỉnh nghèo nhưng thành công trong việc đưa Bóng đá lên đỉnh cao của quốc gia. Chúng tôi đã rút ra một số bài học kinh nghiệm sau:

1. Xác định đúng đối tượng để xây dựng và phát triển Bóng đá phong trào.

Nông dân, thanh thiếu niên, Nhi đồng, học sinh các cấp. Nay được gọi chung là Bóng đá cộng đồng để phát triển bền vững.

2. Xây dựng hệ thống tổ chức quản lý Bóng đá từ tỉnh đến các địa phương.

Tại Nghệ An, để chỉ đạo phong trào Bóng đá, Sở TDTT Nghệ An đã tham mưu để UBND tỉnh ra Quyết định thành lập Ban chỉ đạo Bóng đá Nghệ An do đồng chí Phó Chủ tịch UBND tỉnh làm Trưởng ban

3. Thành lập Đoàn Bóng đá SLNA (nay là CLB SLNA) có con dấu và tài khoản riêng

4. Thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ trọng tài, HLV, HDV cho tỉnh, huyện, cơ sở

5. Thường xuyên tổ chức thi đấu để giải trở thành truyền thống cho các đối tượng hàng năm, để tạo động lực thúc đẩy phong trào phát triển bền vững.

6. Quy hoạch hệ thống đào tạo để bổ sung VĐV cho tuyển trên và sự cần thiết bổ sung để duy trì thành tích của đội tuyển SLNA.

7. Sự đào thải, bổ sung diễn ra như sau:

- Đội tuyển U9-10 nghiệp dư ở SLNA, tỉ lệ đào thải, bổ sung 40% - 60%;

- Đội tuyển U13-14 nghiệp dư ở SLNA, tỉ lệ đào thải, bổ sung 20% - 40%;

- Tuyển trẻ U15-16 tập trung, tỉ lệ đào thải, bổ sung 10%.

E. KẾT LUẬN

Qua thực tiễn gần 40 năm xây dựng và phát triển Bóng đá ở Nghệ An, chúng tôi thấy:

- Tranh thủ sự lãnh đạo chỉ đạo của Tỉnh ủy, Hội đồng Nhân dân, Ủy ban Nhân dân và các ban ngành cấp tỉnh để phát triển Bóng đá phong trào, Bóng đá trẻ, Bóng đá đỉnh cao, trong đó cần xây dựng và phát triển phong trào Bóng đá sâu rộng trong toàn dân, đặc biệt chú ý đến đối tượng thanh thiếu niên - nhi đồng, học sinh các cấp để đưa Bóng đá đến với mọi đối tượng, mọi miền.

- Thực hiện XHH trong xây dựng cơ sở vật chất, XHH trong tổ chức thi đấu, XHH trong đào tạo VĐV...

- Không buông lỏng sự quản lý Nhà nước đối với TDTT nói chung và phong trào Bóng đá nói riêng.

- Xây dựng hệ thống đào tạo Bóng đá trẻ có khoa học, có quy hoạch, có hệ thống là một yêu cầu không thể thiếu trong việc xây dựng và phát triển Bóng đá ở Nghệ An cũng như mọi địa phương của nước ta.

- Trên cơ sở điều kiện kinh tế, chính trị của địa phương để tìm ra các giải pháp phù hợp nhằm duy trì và phát triển Bóng đá tại địa phương mình.